Pembangunan Industri Pembiayaan Mikro yang Teguh dan Mampan

Kepentingan pembiayaan mikro

Banci Pertubuhan dan Enterpris Tahun 2005 (Banci) menunjukkan perusahaan mikro mencakupi kira-kira 80% daripada perusahaan kecil dan sederhana (PKS) di Malaysia. Memandangkan kepentingannya, pembangunan perusahaan mikro merupakan faktor penting dalam memastikan pertumbuhan ekonomi yang saksama dan seimbang yang akan meningkatkan kemakmuran dan pertumbuhan ekonomi yang boleh diagihkan serta dinikmati oleh semua golongan masyarakat, terutamanya individu berpendapatan rendah yang merupakan kumpulan terbesar usahawan mikro.

Banci ini juga mendapati institusi kewangan hanya menyumbangkan 13% daripada sumber pembiayaan untuk perusahaan mikro. Ini menunjukkan bahawa sistem perbankan berpotensi besar untuk menyumbang kepada pembangunan perusahaan mikro supaya perusahaan ini dapat bergiat dalam arus perdana ekonomi. Akses kepada pembiayaan mikro[1] akan memberikan peluang kepada lebih banyak perusahaan mikro untuk memulakan dan membesarkan perniagaan mereka. Ini pula akan mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan, menjana lebih pendapatan dan seterusnya meningkatkan taraf hidup keseluruhan. Perusahaan mikro yang diketengahkan dalam arus perdana ekonomi dan kewangan formal akan juga menyumbang ke arah pencapaian pembangunan ekonomi yang seimbang dan mampan.

Pelaksanaan pembiayaan mikro

Pembangunan industri pembiayaan mikro yang teguh dan mampan merupakan sebahagian daripada matlamat strategik Bank Negara Malaysia untuk meningkatkan penyertaan kewangan bagi memastikan semua sektor ekonomi, wilayah dan kelompok masyarakat mempunyai akses kepada rangkaian produk dan perkhidmatan kewangan sepenuhnya. Pembangunan sekumpulan penyedia pembiayaan mikro dalam kalangan penyedia perkhidmatan kewangan sedia ada merupakan strategi yang diterima pakai untuk menggalakkan akses yang mampan kepada pembiayaan bagi perusahaan mikro.

Pada bulan Ogos 2006, Majlis Pembangunan PKS Kebangsaan (National SME Development Council, NSDC) meluluskan rangka kerja keinstitusian pembiayaan mikro yang komprehensif yang dicadangkan oleh Bank Negara Malaysia, yang merangkumi institusi perbankan, institusi kewangan pembangunan (IKP) dan koperasi kredit untuk membangunkan industri pembiayaan mikro yang mampan. Bank Simpanan Nasional telah diberikan mandat untuk menyediakan pembiayaan mikro, sementara Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad akan menyediakan pembiayaan mikro kepada ahli koperasi, dan Bank Pertanian Malaysia akan terus menyediakan pembiayaan mikro kepada perusahaan mikro dalam sektor pertanian dan asas tani. Institusi perbankan yang mempunyai rangkaian cawangan yang meluas di seluruh negara akan menambahkan lagi sumber pembiayaan, bagi memastikan jangkauan pembiayaan mikro yang lebih luas.

Banyak kemajuan telah dicapai berhubung dengan penyertaan institusi kewangan dalam penyediaan pembiayaan mikro. Kini, sembilan buah institusi kewangan (enam buah institusi perbankan dan tiga buah IKP) telah melancarkan produk pembiayaan mikro. Institusi kewangan ini telah menerima pakai pelbagai model perniagaan untuk memenuhi pelbagai keperluan kewangan perusahaan mikro, yang terlibat dalam berbagai aktiviti dan sektor ekonomi. Model perniagaan tersebut adalah seperti yang berikut:

- **model pasaran massa** yang menyediakan kemudahan pembiayaan mikro menerusi cawangan institusi kewangan di seluruh negara;

[1] Ditakrifkan oleh Bank Negara Malaysia sebagai penyediaan pinjaman /pembiayaan kecil (sehingga RM50,000), kepada perusahaan mikro atau individu yang bekerja sendiri, untuk aktiviti perniagaan mereka.

- **model rangkaian pengedar** yang membabitkan pembentukan perkongsian strategik antara institusi kewangan dengan institusi lain, dan memanfaatkan jumlah pelanggan, keupayaan utama dan rangkaian infrastruktur rakan kongsi;
- **model perbankan komuniti** yang menyediakan pembiayaan mikro untuk kelompok masyarakat tertentu atau segmen sasaran;
- **model koperasi** yang memanfaatkan infrastruktur dan keupayaan pergerakan koperasi; dan
- **model *monoline*** yang dengannya institusi kewangan menubuhkan cawangan khusus bagi menyediakan pembiayaan mikro, dengan penjenamaan, model perniagaan dan proses cawangan ini berasingan daripada institusi kewangan induk.

Untuk mengukuhkan peranan koperasi kredit dalam menyediakan kredit kepada perusahaan mikro, Bank Negara Malaysia mencadangkan penubuhan Suruhanjaya Koperasi bagi menyediakan pengawasan penyeliaan terhadap koperasi bagi memastikan standard berhemat dan amalan terbaik. Akta bagi penubuhan Suruhanjaya Koperasi diluluskan oleh Parlimen pada bulan April 2007 dan Suruhanjaya ini mula beroperasi pada 1 Januari 2008.

Amalan negara lain yang mempunyai industri pembiayaan mikro yang memberangsangkan dan juga hasil penyelidikan yang dijalankan oleh institusi kewangan Malaysia menunjukkan perusahaan mikro menghargai penyediaan pembiayaan yang ringkas, mudah diakses dan tepat pada waktunya untuk memenuhi keperluan perniagaan kecil. Sehubungan dengan ini, produk pembiayaan mikro yang ditawarkan oleh institusi kewangan telah dihasilkan supaya ia mudah, cepat dan senang. Pembiayaan mikro mudah diperoleh kerana ia tidak memerlukan cagaran, dokumentasi yang diperlukan adalah minimum dan proses pembiayaan adalah mudah. Tempoh masa yang diambil oleh institusi kewangan untuk meluluskan dan mengeluarkan pembiayaan mikro juga singkat. Pembiayaan mikro juga boleh diperoleh di cawangan-cawangan dan pelbagai saluran pengedaran institusi kewangan serta rakan kongsi strategik mereka bagi memastikan jangkauan yang meluas dan juga untuk menyenangkan pelanggannya.

Terdapat lebih daripada sembilan jenis produk pembiayaan mikro dalam pasaran yang terdiri daripada produk konvensional dan juga yang berlandaskan prinsip Islam. Pada akhir tahun 2007, jumlah pembiayaan terkumpul sebanyak RM224.7 juta telah diberikan kepada 22,788 akaun pelanggan pembiayaan mikro, dengan saiz pembiayaan purata sebanyak RM9,800.

Program kesedaran dalam kalangan pelanggan pembiayaan mikro dan orang ramai

Logo pembiayaan mikro kebangsaan telah dilancarkan oleh YAB Perdana Menteri pada mesyuarat NSDC ke-7 yang diadakan pada 13 September 2007. Sejak pelancaran logo tersebut, institusi kewangan yang menawarkan pembiayaan mikro telah mempamerkan logo dan piagam pelanggan pembiayaan mikro untuk menunjukkan komitmen dalam menyediakan perkhidmatan pembiayaan mikro yang mudah, cepat dan senang. Pelanggan pembiayaan mikro yang berjaya memperoleh pembiayaan mikro digalakkan mempamerkan logo tersebut di premis perniagaan masing-masing.

Untuk terus menggalakkan dan mewujudkan kesedaran orang ramai terhadap kemudahan pembiayaan mikro, Bank Negara Malaysia telah memulakan beberapa program promosi dan kesedaran seperti pengedaran risalah iklan pembiayaan mikro di lokasi-lokasi strategik, menerusi pelbagai dewan perniagaan, persatuan perdagangan dan pihak majlis tempatan. Media turut menjadi saluran penting untuk menyampaikan dan mendidik orang ramai tentang kewujudan dan manfaat pembiayaan mikro. Institusi kewangan yang menyediakan pembiayaan mikro juga digalakkan mengadakan promosi dan mengiklankan produk dan perkhidmatan pembiayaan mikro kepada orang ramai.